

Sygn. akt: XII 1 Co 3159/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2015 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku

Wydział XII Cywilny Sekcja do Spraw Egzekucyjnych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Krata

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2015 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku M. D.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

na skutek skargi dłużnika na czynności komornika

postanawia :

1. oddalić skargę;
2. kosztami postępowania obciążyć dłużnika (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G., uznając je za uiszczone w całości.

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła skargę na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M. w sprawie KM (...) w zakresie punktu drugiego postanowienia z dnia 11 czerwca 2014r., w przedmiocie ustalenia kosztów egzekucyjnych i obciążenia nimi dłużnika. Skarżąca podnosząc bezzasadność obciążenia jej kosztami postępowania egzekucyjnego domagała się uchylenia punktu 2 zaskarżonego postanowienia w całości i nakazanie Komornikowi zwrotu na rzecz skarżącej bezprawnie wyegzekwowanej kwoty w wysokości 3.500 zł oraz o obciążenia wierzyciela kosztami postępowania wywołanego wniesieniem skargi.

W uzasadnieniu wniosku skarżąca spółka podała, iż tytuł egzekucyjny – nakaz zapłaty Sądu Rejonowego G. z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie VI Np (...) stanowiący podstawę egzekucji, stracił walor prawomocności. W opinii skarżącej Komornik dopuścił się niedopuszczalnej kompensaty bezzasadnie pobranej od skarżącej kwoty 3.500 zł z rzekomymi kosztami prowadzonej egzekucji. Nadto, skarżąca zakwestionowała całość podanych przez Komornika kosztów jak i zasadność obciążenia nimi skarżącej, która nie jest obecnie dłużnikiem. Podniosła, iż Komornik nie wykazał jakie faktycznie koszty poniósł na odnalezienie majątku.

Komornik w trybie art. 767 § 4 k.p.c. przekazał uzasadnienie dokonanej i zaskarżonej czynności wraz z aktami sprawy, wnosząc o oddalenie skargi w całości i obciążenie skarżącego kosztami postępowania w sprawie.

W uzasadnieniu Komornik wskazał, iż egzekucja wszczęta i prowadzona była zgodnie z wnioskiem wierzyciela na podstawie tytułu wykonawczego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego G. z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie VI Np (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W trakcie egzekucji dokonano zajęcia ruchomości dłużnika. Dłużnik dokonał dwukrotnie wpłat na rzecz wierzyciela poza egzekucją, co skutkowało wnioskiem wierzyciela o jej ograniczenie w danym zakresie. W dniu 30 kwietnia 2014 roku prezes dłużnej spółki wpłacił w kancelarii komorniczej kwotę 7.000 zł

i zobowiązał się do dalszych wpłat we wskazanych terminach. Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2014r. postępowanie egzekucyjne zostało umorzone zgodnie z wnioskiem dłużnika, który wskazał, iż tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności. Odnosząc się do zarzutów skarżącej Komornik wskazał, iż umarzając postępowanie egzekucyjne kosztami postępowania obciążył dłużnika, albowiem w chwili wszczęcia egzekucji wierzyciel dysponował tytułem wykonawczym, który uprawniał go do wszczęcia i prowadzenia egzekucji. Koszty egzekucji zgodnie z treścią art. 770 k.p.c. obciążają dłużnika. Wyjątkowo tylko, w przypadku niecelowej egzekucji, kosztami może zostać obciążony wierzyciel, co nie miało miejsca w przedmiotowym przypadku. Komornik podkreślił, iż dłużna spółka ostatecznie zawarła ugodę z wierzycielem i dokonała spłaty zadłużenia określonego w rzeczonym tytule egzekucyjnym. Co się zaś tyczy kosztów egzekucyjnych Komornik podał, iż opłata za odnalezienie majątku ustalona została od wartości znalezionej majątku, z uwagi na to, że wartość ruchomości była wyższa od kwoty dochodzonego świadczenia, więc opłatę ustalono w wysokości 5% wysokości dochodzonego świadczenia na dzień 8 kwietnia 2014r. Opłatę tę pomniejszono o wpłatę przez wierzyciela w wysokości 61,60 zł. Komornik zważył również, iż wysokość opłaty powinna wynieść 2.524,31 zł a nie jak podano w postanowieniu 2.129,56 zł.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W sprawie Km (...), toczyło się postępowanie egzekucyjne przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty Sądu Rejonowego G. z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie VI Np (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego G. z dnia 19 marca 2014r.

Wierzyciel M. D. domagał się wyegzekwowania od dłużnika kwoty 46.736 zł wraz z odsetkami w wysokości 4.793,96 zł (ustalonymi na dzień 25 marca 2014r.). M. D. wniósł również o poszukiwanie majątku dłużnika.

(wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego k. 1-3 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M., kserokopia nakazu zapłaty k. 3 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

W dniu 8 kwietnia 2014r. prezes dłużnej spółki (...) zadeklarował spłatę zadłużenia objętego tytułem wykonawczym w ratach.

(protokół k. 19 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

W toku postępowania egzekucyjnego doszło do zajęcia ruchomości dłużnika w postaci elementów konstrukcji stalowych i złomu łącznie 170 ton, o szacunkowej wartości 161.500 zł (950 zł – szacunkowa wartość jednej tony).

(protokół zajęcia ruchomości k. 20 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

Dnia 17 kwietnia 2014r. wierzyciel złożył wniosek o ograniczenie egzekucji o kwotę 7.736,80 zł.

W dniu 30 kwietnia 2014r. wiceprezes dłuższej spółki wpłacił kwotę 7.000 zł, na poczet egzekwowanej należności.

(wniosek k. 31 akt Km(...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M., protokół k. 38 akt Km(...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

Pismem, z dnia 2 czerwca 2015r., które wpłynęło do Kancelarii (...) dnia 6 czerwca 2014r., dłużnik wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego, z uwagi na utratę waloru prawomocności nakazu zapłaty Sądu Rejonowego G. z dnia 15 stycznia 2014r. w sprawie VI Np (...). Sprawa skierowana została do postępowania zwykłego, rozprawę wyznaczono na dzień 22 października 2012r.

(wniosek k. 63-65 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G.P. M.)

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2014r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym G. P. M., umorzył postępowanie egzekucyjne, o czym orzekł w pkt 1 postanowienia, na podstawie przepisu art. 825 pkt 2 k.p.c., w pkt 2 orzekł o kosztach

postępowania egzekucyjnego, w pkt 3 obciążył tymi kosztami skarżącą spółkę. Nakazał zwrócić wierzycielowi tytuł wykonawczy (pkt 4 postanowienia).

Koszty postępowania egzekucyjnego ustalono na kwotę 3.359,11 zł, na koszty te złożyły się:

- portoria (art.39.2.6) w wysokości 1 zł
- koszty zapytań (art. 39.2.7) w wysokości 19,60 zł
- doręczenie korespondencji (art.39.2.8) w wysokości 158,86 zł
- odnalezienie majątku dłużnika (art.53.2) w wysokości 2.129,56 zł
- opłata stosunkowa (art.49.1 - 15%) w wysokości 1.050,00 zł.

(postanowienie k. 66 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

W dniu 13 października 2014r. wierzyciel zawarł ugodę z dłużnikiem, na podstawie której doszło do rozliczenia między stronami odnośnie należności objętej tytułem egzekucyjnym, który utracił walor prawomocności w czasie trwania postępowania egzekucyjnego. Dłużnik wpłacił wierzycielowi kwotę 20.000 zł i zobowiązał się do wpłacenia pozostałej kwoty do dnia 31 października 2014r. Strony uzgodniły, iż zawartą ugodę przedstawią w Sądzie w dniu 22 października 2014r. W treści ugody znalazło się stwierdzenie, że M. D. wycofuje swój wniosek o wszczęcie egzekucji od Komornika P. M..

(ugoda 108 - 109 akt Km (...) Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym G. P. M.)

W ocenie Sądu, skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji. „Dłużnik zawsze ponosi koszty egzekucji, ale tylko w zakresie kosztów, które są zarazem niezbędne i celowe, a zatem wprost zmierzają do wyegzekwowania konkretnego świadczenia (zasada kosztów celowych); zalicza się tu: koszty sądowe oraz opłaty i wydatki pobrane przez komornika, równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa, koszty przejazdu wierzyciela i jego pełnomocnika niebędącego adwokatem lub radcą prawnym w związku ze stawiennictwem, wynagrodzenie i wydatki jednego adwokata (radcy prawnego) itd. - por. art. 98 § 2. Dłużnik może zatem kwestionować obciążenie go kosztami egzekucji, twierdząc że koszty te nie były niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji.” (tak O. Marcewicz w Bodio J., Demendecki T., Jakubecki A., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M.P., Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Oficyna, 2008, wyd. III.).

Zgodnie zaś z art. 49 ust. 4 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel. W celu pobrania kosztów komornik wydaje postanowienie, w którym wzywa do uiszczenia należności z tego tytułu w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Postanowienie po uprawomocnieniu się podlega wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności.

W myśl przepisu art. 49 ust. 2a o komornikach sądowych i egzekucji, przepisu ust. 2 nie stosuje się jeżeli dłużnik wykaże, że orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub zmienione w taki sposób, iż nie nadaje się do wykonania, utraciło moc lub tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela, przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Przypomnienia wymaga, że do 28 grudnia 2007 r. tj. do chwili nowelizacji przepisu art. 49 ustawy o komornikach - i wprowadzenia tam ustępu 4, zgodnie z którym w przypadku niecelowego wszczęcia egzekucji opłatę stosunkową ponosi wierzyciel, co stwierdza komornik odpowiednim postanowieniem - przyjmowano powszechnie, że komornik nie jest uprawniony do oceny, czy zaistniały podstawy do wszczęcia egzekucji, a ocena zasadności obciążenia dłużnika kosztami zbędnej egzekucji należy tylko do sądu rozpoznającego skargę dłużnika w trybie art. 767 k.p.c. (por. uchwałę

7 sędziów SN - zasadę prawną z 27 listopada 1986 r., III CZP 40/86, OSNCP 1987, nr 5-6, poz. 71, a także uchwałę SN z 28 kwietnia 2004 r., III CZP 16/04 OSNC 2005/6/103 i przywołane w niej orzecznictwo). Podkreślano przy tym, że tylko sąd mógł ocenić czy wierzyciel powodujący bez potrzeby wszczęcie egzekucji nie powinien sam ponieść kosztów wywołanych swym postępowaniem - w oparciu o przepisy art. 770 k.p.c. w zw. art. 13 k.p.c. i 98 k.p.c.

W obecnym stanie prawnym ustawodawca zezwolił komornikowi na dokonanie oceny celowości wszczęcia egzekucji przez wierzyciela i - w przypadku oceny negatywnej - obciążenie go opłatą stosunkową. Zestawienie przepisu art. 49 ust. 4 ustawy o komornikach w jego obecnym brzmieniu z przepisem art. 770 k.p.c. prowadzi do wniosku, że nadal kognicją sądu jest objęta kwestia nie tylko zasadności wszczęcia ale także prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez wierzyciela oraz rozstrzygnięcie, co do wszystkich kosztów postępowania egzekucyjnego z punktu widzenia celowości tego postępowania.

Zadaniem Sądu było zatem ustalenie, czy wszczęcie egzekucji w sprawie Km (...) na podstawie tytułu wykonawczego, który utracił walor prawomocności, było celowe jako i czy celowe było prowadzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie. A tym samym ustalenie, czy zasadnie obciążano kosztami postępowania egzekucyjnego dłużnika.

Na wstępie wskazać należy, iż pojęcie niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego nie jest zdefiniowane w przepisach kodeksu postępowania cywilnego ani w przepisach ustawy komornikach sądowych i egzekucji. Przy ustalaniu jego treści można posłkować się poglądem, że egzekucja celowa jest wtedy, gdy podejmowane przez komornika czynności mają wpływ na sprawne zaspokojenie wierzyciela i są zgodne z przepisami prawa egzekucyjnego

Sąd, dokonując analizy akt postępowania egzekucyjnego, posłkował się stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 marca 2013 r. (III CZP 109/12), z którego to uzasadnienia wynika, iż: „(...) Dla zastosowania art. 49 ust. 4 u.k.e. sama utrata mocy przez nakaz zapłaty nie jest okolicznością przesądzającą o tym, że egzekucja została wszczęta przez wierzyciela niecelowo. W takim przypadku, istotnymi okolicznościami pozwalającymi ocenić celowość wszczęcia postępowania egzekucyjnego mogą być natomiast - ocenianie ad casum - konkretne, rzeczywiste okoliczności, które doprowadziły do upadku mocy nakazu zapłaty, o ile zdoła je wykazać dłużnik w skardze na czynności komornika. Jeżeli podstawą wszczęcia egzekucji był nakaz zapłaty, który utracił moc po wszczęciu egzekucji dla oceny ewentualnej niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego istotne jest, czy wierzyciel wszczął egzekucję, nie wiedząc o przyczynach, które doprowadziły do późniejszej utraty mocy nakazu zapłaty, np. obiektywnej przeszkodzie, która uniemożliwiła dłużnikowi (pozwanemu) złożenie w terminie sprzeciwu (o chorobie pozwanego, jego nieobecności w miejscu zamieszkania) albo wadliwości w doręczeniu nakazu zapłaty pozwanemu.

Zatem sam upadek nakazu zapłaty w toku czynności procesowych podjętych przez dłużnika nie uzasadnia przyjęcia, że w chwili, gdy wierzyciel dysponujący tytułem wykonawczym skierował wniosek do organu egzekucyjnego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, nie były to czynności celowe.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd, mając na uwadze poczynione ustalenia, doszedł do przekonania, iż w sprawie Km (...) wszczęcie egzekucji było celowe. Wierzyciel, posiadał tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności w momencie wszczęcia egzekucji. Sama wierzytelność zaś nie była kwestionowana przez dłużnika, który w trakcie trwania postępowania egzekucyjnego dobrowolnie wpłacił komornikowi kwotę 7.000 zł i zobowiązał się do dalszych spłat należności. Po utracie zaś waloru prawomocności nakazu zapłaty stanowiącego podstawę egzekucji, dłużnik zawarł z wierzycielem ugodę odnośnie spłat pozostałej części należności wynikającej z rzeczzonego nakazu zapłaty. Niewątpliwie zatem wszczęcie i prowadzenie egzekucji było celowe. Podkreślenia wymaga również okoliczność, iż tytuł egzekucyjny utracił walor prawomocności na skutek uchybień proceduralnych. Co więcej dłużnik, wiedząc, iż nakaz zapłaty nie jest prawomocny zawarł z wierzycielem ugodę – celem spełnienia świadczenia. Powyższą ugodę strony postanowiły przedstawić Sądowi rozpoznającemu sprawę na rozprawie w dniu 22 października 2014r. Kopię ugody dłużnik przesłał Komornikowi.

Dłużnik w skardze na czynności komornika, nie wykazał również, iż wierzyciel w dacie wszczynania postępowania egzekucyjnego mógł przewidzieć, że uchylona zostanie klauzula wykonalności, nadana tytułowi egzekucyjnemu.

W sprawie Km (...) dłużnik jako pierwszy poinformował Komornika o utracie waloru prawomocności nakazu zapłaty stanowiącego podstawę egzekucji, na skutek czego Komornik umorzył postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 2 k.p.c.

Skoro to dłużnik, a nie wierzyciel był inicjatorem umorzenia postępowania do rozliczenia opłaty stosunkowej zastosowanie będzie miał przepis art. 49 ust. 1 i 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, a nie art. 49 ust. ust 4 tej ustawy, zgodnie z którym w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn, niż wskazane w ust. 2, komornik nie pobiera opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana.

Komornik zatem miał prawo pobrać opłatę od wyegzekwowanej części świadczenia, i opłatą tą obciążyć dłużnika. Opłatę tę naliczył w prawidłowej wysokości to jest w kwocie 1.050 zł stanowiącej 15 % wyegzekwowanego w toku postępowanie egzekucyjnego kwoty 7.000 zł (wpłaconej przez wiceprezesa dłużnej spółki w dniu 30 kwietnia 2015r.).

Sąd zważył, również, iż komornik, zgodnie z wnioskiem wierzyciela, odnalazł majątek dłużnika o wartości około 161.500 zł Zgodnie zaś z art. 53a. pkt. 1 i 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, opłatę stałą, w wysokości 2% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego komornik pobiera od wierzyciela w przypadku otrzymania zlecenia poszukiwania majątku dłużnika w trybie art. 7971 Kodeksu postępowania cywilnego. W razie odnalezienia majątku dłużnika w trybie określonym w ust. 1 komornik pobiera opłatę stałą w wysokości 5% szacunkowej wartości tego majątku, nie więcej jednak niż 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Opłata ta ulega zmniejszeniu o kwotę opłaty pobranej na podstawie ust. 1. Przepis art. 49 ust. 3 stosuje się odpowiednio (ust 2).

Komornik opierając się na wyżej cytowanym przepisie ustalił opłatę za odnalezienie majątku w wysokości 2.129,56 zł., a zatem w niższym wymiarze niż wynika to z art. 53a ust 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Komornikowi przysługiwała bowiem możliwość ustalenia opłaty w wysokości maksymalnej, a więc równowartości 100% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, które w 2013r. wynosiło 3.191,93 zł (obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2014 r. MP.2014.158). Skoro Komornik naliczył opłatę niższą Sąd, postanowił nie ingerować w decyzję Komornika w powyższym zakresie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 39 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji komornikowi należy się zwrot wydatków gotówkowych poniesionych w toku egzekucji tylko w zakresie określonym ustawą, a wydatkami tymi są min.:

ust. 2 pkt 6) – koszty doręczenia środków pieniężnych przez pocztę lub przelewem bankowym

ust. 2 pkt 7) – koszty zapytań

ust. 2 pkt 8) – koszty doręczenia korespondencji, za wyjątkiem kosztów doręczenia stronom zawiadomienia o wszczęciu egzekucji bądź postępowania zabezpieczającego.

W niniejszej sprawie wykonano jeden przelew za 1 zł – (vide: karta rozliczeniowa w aktach(...)), zwrócono o udzielenie informacji się do Urzędu Miejskiego w G. Wydziału Geodezji – koszt 16 zł (k. 27–30 akt Km (...)) i do systemu O. koszt – 3,69 zł (k. 12-17 akt Km (...)). Łączny koszt zapytań wyniósł 19,69 zł – co zgodne jest z ustaleniem Komornika i znajduje odzwierciedlenie w aktach sprawy.

Dokładana analiza akt Km (...) jak i wyjaśnienia Komornika w zakresie kosztów doręczeń korespondencji (k. 23) prowadzą do wniosku, iż poza doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji dokonano 27 doręczeń przesyłek poleconych ze zwrotnym poświadczeniem odbioru. Zatem wydatki na poczet korespondencji wynieść powinny 27 x 5,70 zł = 153,90 zł plus koszty korespondencji z O. w wysokości 4.86 zł, co łącznie daje 158,86 zł – czyli kwotę ustaloną przez Komornika.

W opinii Sądu zarówno opłaty jak i koszty naliczone zostały prawidłowo. Prawidłowo również obciążony został nimi dłużnik.

Mając na względzie powyższe okoliczności, Sąd, na mocy przepisów art. 767 k.p.c., art. 770 k.p.c. oraz art. 49 i art. 39 ust. 1 oraz art. 53a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji postanowienia oddalając skargę dłużnika w całości.

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi, Sąd orzekł w punkcie drugim sentencji postanowienia, w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., mając na względzie fakt, iż skarga dłużnika była niezasadna.

Zarządzenia :

(...) (...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...) (...).

G.,(...)

SSR Joanna Krata